

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Crisanto clii

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancto

angelo de quo dicit apoc. xiiij. Vidi angelum dei volantē p mediū celi. habentē euangelium eternū. Istud aut euangeliū dicit eternū. qz ab eterno efficeret id est a xpo qui est eternus de eternis materialiter ad eterna finaliter. i. eternū ppetualiter. Quinto a ppbis p nunciatū. Nam ezechiel pp ha istud euangeliū p nunciatū. cū vnū de animalib⁹ faciem viruli habere dixit. p qd euangeliū luce signatū est. vt sup: a dictū est. Itē qz dicit ezech. ij. se vidisse librū qui erat scriptus intus et foris. et in quo erant scripta lamentū carnē et ve. Per hūc em librū intelligit euangeliū luce. qd est scriptum intus per pfundi misterij occultationē. et foris per historie apertionē. In quo etiā continet lamentū passionis. carmen resurrectionis. et ve eterne dānationis. sicut patet. xi. c. vbi multa ve ponūtur. Sexto a virgine referatū. Virgo em beata omnia in corde suo pseruabat. et diligenter cōseruabat. vt dicit luce. ij. vt bec postmodū scriptorib⁹ referaret. vt dicit glosa ibidē. Omnia que de dño vel ad dño facta vel dicta cognouit in memoria recōdebat vt cum tēpus predicande vel scribende incarnationis adueniret. sufficēter vniuersa put essēt gesta posset explicare querentibus. Unde etiam bern. assiggnans rōnem quare angelus beate virginis nūciauit cōceptū elizabetz ait. Ideo cōceptus elizabetz nūciauit marie. vt dū nunc saluatoris. nunc pcurso ris edoceat aduētus rerū tempus et ordinē tenens ipsa post modū melius scriptorib⁹ ac p dicatoribus euāgelij referaret veritatē. que plene de omnibus a principio celitus fuit instr ucta misterijs. Credit igitur qz eu angeliste eam de multis inquirebāt. et ipsa eos certificabat. Et specialiter credit de beato luca qz ad eam tanqz ad archā testamenti recurrit. et ab ea de multis certificatus fuit precipue de his que sibi soli cōstabant. sicut de angelica annūciatione. et xpi natiuitate. Septimo ab apostolis intimatū. Cū vero lucas nō fuerit cū xpo in omnibus actibus et miraculis xpi. ideo suuz euangeliū scripsit scdm quod apli qui p sentes fuerant sibi intimauerūt et retulerūt sicut ipse in plogo suo insinuat dicēs. Sicut tradiderunt nobis qui ab inicio ipi viderūt et ministri fuerunt sermonis etc. Cum em dupliciter cōsueuerit ferri testimoniū. scz de visis. et de auditis. ideo dñs vt ait aug⁹. deos testes voluit habere de visis. scz matheū et iohem. et duos de auditis. scz marcū et lucā. Et qm testimoniū quod est de visis firmitus et certius est qz illud qd est de auditis. ideo vt dicit aug⁹. duo euangelia q sunt de auditis ponuntur extrema. et alia duo que

Crisanto

sunt de auditis ponunt media. vt bec media tanqz infirmiora ab illis extremis que sunt certiora. hanc inde fulciant et roborent. Octauo a paulo mirabiliter approbatum. Nam eius euangelium mirabiliter approbat qm ad confirmationes dictorū suoz luce euangelium adducebat. Unde dicit hiero. in libro de viris illustribus. Quidā suspicant quoties cunqz paulus in cplis suis dicit. scdm euangelium meū. de luce significare volumine. Eius etiā euangeliū mirabiliter approbat cū de eo scribit. ij. cor. viij. cuius laus est in euāgelio p omnes ecclesias. Legit in histo. antiochena qz dum xpiani qui erant in antiochia multis flagicijs se dedissent oblecti a multitudine thurcoz. fame ac miseria multiplici affigebant. Sed cū plene ad dñm ppenitētiā fuissent conuersi apparuit cuidam in ecclesia sancte marie de tripoli vigilanti vir quidā lucidus candidis vestimētis indutus. et cū quereretur quis nā esset. dixit se esse lucam qui de antiochia venerat. vbi dñs militā celi et aplos et martires cōuocauerat vt p suis pegrinis pugnaret. Xpiani igitur animati omnē thurcoz exercitum confregerūt.

De sancto crisanto cluii A

Crisantus filius polimij viri illustrissimi. dū fidem xpi edoctus esset. et a patre ad ydola reuocari non posset. iussit cum pater in conclau recludi. et quinque puellas eidem vt eartū seducaf blandicijs sociari. Qui cū oasser deum ne a fera pessima carnali scz cōcupiscentia suparetur. continuo predicte puelle somno oppresse nec potū

De vndecim milibus virginū.

nec cibum sumere poterant. sed educte exterius continuo hec sumebūt. Tunc daria virgo prudentissima de veste dicata. rogatur vt ad crisantum intro eat. et eum dijs et patri restituat. Qua ingressa. et a crisanto de pompa vestium reprehensa. respondit se non ppter pompā. sed vt dijs et patri euz lucrificaret sic indurā. Cum crisantus iterum eam reprehenderet cur pro dijs illos coleret. quos autores ipsoruz flagitiosos semper viros et impudicas feminas affirmarent. respōdit daria philosophos per nomina hominū elementa sanxisse. Cui crisantus. Si vnus terram vt deam veneretur. et alter vt rusticus aret. plus rustico q̄ veneranti exhibere probatur. et de mari et alijs similiter. Tunc crisantus et daria ab eo cōuersa sancti spiritus copula vniti. et carnale matrimonium simulantes. ad christum plurimos conuertebāt. Nam et claudius tribunum qui eius tortor fuerat cum vxore eius et filijs et pluribus alijs militibus ad fidem conuertunt. Crisantus igitur iussa numeriani infetidissimi carcere recludit. Sed feto: in odore suauissimum commutatur. Daria autem lupanari tradit. Sed leo ab amphiteatro fugiens. hostiarius lupanaris efficitur. Mittitur igitur quidam vt virginem corumpat. sed a leone capitur. et quasi inuens a sancta quid de captiuo fieri iubeat sciscitatur. Que precepit ne eum lederet. sed ad se venire permitteret. Qui mox conuersus per vrbem cucurrit. et dariam deam esse clamare cepit. Mittitur igitur venatores vt leonem capiant. sed omnes a leone capiuntur. et ante pedes virginis ponuntur et ab ea conuertuntur. Tunc prefectus copiosum ignem iussit in introitu celle mitti. vt leo cum daria comburatur. Quod leo considerans timuit et rugiens a virgine licenciam accepit. vt nullum ledē quo vellet abiret. Cum ergo crisanto prefectus et darie diuersa penarum supplicia irrogaret. et nequaquam ledi valerent tandem inuiolati coniuges in foueam deponuntur. et terra et lapidibus obruti christo martires consecrantur. tempore cari narbonensis episcopi qui cepit anno domini. ccc. horum solennitas hic celebrius recolitur

De vndecim milibus virginum cliiii

Undecim milium virginum passio hoc ordine celebrata fuit. In britania namq; rex christianissimus quidam fuit nomine notbus vel maurus. qui quādam filiam nomine vrsulam generauit. hic mirabili honestate morum. sapientia et pulchritudine pollebat. ita q̄ eius fama vbiq; vo-

labat. Rex autē anglie cum nimis prepotens esset. et multas nationes suo imperio subiugaret. audita huius virginis fama. beatum se per omnia fatebatur. si predicta virgo suo vnigenito copularetur. Iuuenis etiam ad hoc plurimum estuabat. Mittunt igitur solennes nuncios ad patrem virginis. magnis promissionibus et blādicijs. magnas adijcientes minas si ad dñm suum vacui reuertantur. Rex autem cepit plurimum anxari. tum quia xpi fide insignitam cultori ydolorū tradere indignum duceret. tum quia ipsam nullatenus consentire cognosceret. tum quia ipaz regis ferocitatem plurimum formidaret. Ipa autem diuinitus inspirata patri suasit. vt predicto regi assensus preberet. eam tamen condicione proposita. vt ipse rex cum patre decem virgines electissimas sibi ad solacium traderet. et tam sibi quā alijs mille virgines assignaret. et comparatis trieribus inducias triennij sibi daret ad dedicationem sue virginitatis. et ipse iuuenis baptisatus. in his tribus annis i fide instrueretur. Sapienti siquidem vsa consilio. vt aut difficile cultare propositae cōditionis animum eius ab hoc auerteret. aut hac oportunitate predictas virgines secū deo dedicaret. At iuuenis libenter hac condicione accepta apud patrem institit. et protinus baptisatus accelerari cuncta que beata virgo preceperat imperauit. Pater autem puella orcin aut q̄ filia sua quam valde diligebat. viros quorum solacio tam ipsa q̄ eius exercitus indigebat in comitatu suo haberet. Undiq; igitur virgines con-